

צא לפני שהשמש תשנה את דעתה

לפני שהפחדים ירתמו אל גופך

לפני שהרעב יציר לך תני פנים חדשים, זועפים

לפני שהיצר יסכסך בין האיברים

לפני שהלילה יתפשט כמו כתם דיו, ויכבה

האור.

שלומי חתוכה, מתוך "מזרח ירח" (הוצאת טנג'יר 2015)

אליאב ליבוביץ

נצא לתור אחר נמר שלישי, אך כמו הנמרים האחרים גם צורתו תהיה כצורת חלומי, מבנה של מילים, ולא נמר של בשר ודם הפוסע על האדמה הרחק מעבר לכל המיתוסים.

אני מכיר אותם היטב, ואף על פי כן, כוח כלשהוא כופה עלי הרפתקה חסרת פשר ועתיקה זו, בחיפוש אחר הסתום, ואני מוסיף חפש בשעות בין-ערביים אחר הנמר האחר, זה שאינו נמצא בשיר'.

בורחס, 'הנמר האחר' 1960, Borges

השראה מתוקה

אין דבר בעולם

לבד

מאמנות.

אין רעב

אין מדיניות

פנים וחוץ

אין גהוקים ושהוקים

אין ורדים

אין נעלים לוחצות

אין אצבעות נפלאות ידים מצוננות אצבעות נהדרות

אין מחית תפוחי

אדמה

אין גשם, אין שרוב או פחד

מות. רק אמונות.

חזי לסקלי

צלם

יורד יורד תפלה דמומה

מלך גולה בכבלי אדמה

וצורת אדם מתפרקת

פנים שבורים כדמעות

רסיסים של צורה

תהו רע עולה משברי אדם

ועירם אצילי יורד במדרגות

כמו מלאכים בסלם

ועירם יורד במדרגות

מכסה בפתיתי שלג את הארץ

ונמוג

סיון הר שפי

לא עוד חכמת חול, לא ספר חול, לא רבי-אמנים.

הקביה לא העלתה דבר. כמה

אלמים?

שבעה-עשר.

שאלה שלך – תשובה שלך

שיר שלך – מה הוא יודע?

עמק בשלג,

ק ב ג

פאול צלאן

אורית אדר בכר

יונתן צופי

צוקי גרביאן

הערות על ציורי הידיים 2023 תמר גטר.

בתערוכה זו נחשפות שתי עבודות מן החודשים האחרונים, מהלך חלקי מתוך ציורי הידיים שעליהם התחלתי לעבוד ב- 2021. חלקם מצוירים על בדים ואחרים על נייר בגדלים שונים. הבדים המוצגים כאן הם בגודל אחיד של 135x190 סמ. אלה ביסודם ציורי גרירת חומר, אחידה למדי, והעבודה מתבצעת ברובה בבת אחת על המשטח כולו.

הם עשויים בטמפרה-שמן, צבע שאותו אני מכינה בעצמי במינונים שונים (לפעמים שונים בקיצוניות) דבר שמשפיע ישירות על עצם המבנה של כל ציור. העבודה נעשית בכלי גרירת צבע כמו מגבים, קרשים, פיסות, ספוגים וגומי, מטליות. השימוש במכחול אם בכלל הוא מינימלי. הציורים נעשו בהתייחסות חלקית לתצלומי סטיל מעובדים מתוך פוטג' קולנועי, בעיקר מתוך סרט דוקומנטרי על פועלי תעשיה בעבודתם.

כלי עבודתם של הפועלים, המכשירים, חללי העבודה וכל מסמן ספציפי של זהות, ג'נדר, גיל, זמן ומקום, הוסרו כליל מן הציורים. התמקדתי בפרגמנט של יד, לעיתים של ידיים אחדות, בהגדלה של מאות אחוזים מיד אדם ריאלית. העיסוק בפרגמנט וביחס בין שלם וחלק הוא נושא יסוד בעבודתי לאורך כל השנים.

כאן התעניינתי ברישומן הכללי של פעולות עבודה פשוטות, הרגליות, חוזרות אשר נעשות בקצב ומשך שמוכתבים ביסודם על ידי פס הייצור. צריך להדגיש גם את העניין שיש לי באספקט מקוטע וחלקי של פעולות כאלה. אלה פעולות שכמעט תמיד מצליחות, ללא תאונות, שהכוונה והמטרה שלהן ידועות עד תום למבצע שהוא טכנאי מיומן, שאין לו קשר אישי כלשהו איתן, 'בלי רגשות'.

בחרתי במשכי פעולה קצרים ומהירים במיוחד, כאלה אשר בשליפת תצלומי הסטיל שלהם 'נמרחת' האינפורמציה הצילומית או שהיא מעוותת את התמונה. עיקר ענייני היה בקלקולים הללו שבהם נרשמה בתצלומי הסטיל עדות למשך זמן הפעולה. את עדות המשך הזו עיבדתי מחדש לצרכי, במחשב, ועליה השענתי את ציור הגרירה שלי. (אני מציינת פרטים אלה כדי להבליט את אופיו הגופני של הציור שלי, ואת המרחק העקרוני מתיאור (ייצוג) של יד, עניין או דיוק אנטומי).

ציור הגרירה מייצר כמה רמות של מפגש ומחשבה על הנתונים שאותם הזכרתי, כמו משך, קצב, מהירות, חלקיות, גוף, ידע, מיומנות, הרגליות, כוונה, מטרה, דיוק, אקראיות, תאונה, חזרה.

אלה נושאים שמעסיקים אותי. אני ממציאה כלים וטקטיקות ציור שונות כדי להתמודד איתם.

ציור מעצם היותו פעולה בחומר על משטח מוגבל, דומם, עסוק בהפנמה של החזותי וגם בפנימיות של החזותי, בכך למעשה הוא חורג מראייה, או מציג ראית דברים מועצמת, ראייה שהיא מעבר למראית הדברים. מתוך כך יש אפשרות לחשוב שהדבר שהציור הוא אודותיו תמיד חיצוני לו.

במילים אחרות, **הדימוי** של הציור איננו ישות חזותית.

אני לא בטוחה שיש לציור כוח טענתי אבל אני מאמינה שהצורה החלקית, ומתודת עבודה שמכילה ומציגה את המקוטע והחלקי טומנות סיכוי להצביע על אמת. ה'תיאטרון' או ה'תיאטרלי' של הציור שווה את הסיכוי הזה. בפרפורמנס של הציור יש יותר אמת מבמציאות.

This is a photo of a lake, or what looks like a lake. It can also be a shadow. Now I speak as a scientist. What we see in the photo is an abstract stain that is strangely reminiscent to what we conceive to be the shape of a lake, were still investigating.
Doctor Carolyn C. Porco, the leader of the Imaging Team for the Cassini-Huygens mission to Saturn.

אשחר חנוך קלינגבייל

כְּשֶׁהִשְׁמִיכָה צוֹנַחַת בַּחבוּק רָפָא, טוֹפַחַת בְּנִשְׁיָקוֹת אֹיֵר עַל טְבוּרֵי,
סוֹכְרַת אֲגָמִים חֲמִים בְּקִשְׁתֵּי שֶׁל גִּי,
הַלִּילָה מִתְנַשֵּׁם מֵעֵבֶר לַחֲלוֹן, דוֹחֵק דְּבוּרִים לְרִשְׁתִּי,
מִתְפַּיֵחַ אֶת מוֹתֵן כְּלָבִיבוֹת פָּחֵם, אֲנִי חוֹשֶׁבֶת, לְכַבּוּדִי כָּל זֶה
וּמָה קוֹשֶׁר אוֹתִי לָזֶה וּמִי נִדְחֵק בֵּינִי לְבִין הַבְּלוֹק מִמּוֹל
שְׁאוֹר-תְּמִיד נוֹטֵר בְּשִׁרוּתָיו וְיִלְד לַפְּעָמִים שׁוֹלַח מוֹרָס דְּחוּף:
אֲנִשִּׁי הַשֵּׁשׁ הַשְּׁחוּר סוּגְרִים עַל מִטְתִּי.
אֲנִי לֹא זָזָה. תְּמִיד אֶפְשֶׁר שֶׁהַהֶבֱהוּב הִזָּה בָּא מִהַכְּבִישׁ.
הֵיִינוּ כָּאֵן, אֵינָנוּ כָּאֵן, לַטֶּפֶנוּ אֶת פְּנִיךָ רַק לְרַגַע בְּאוֹרוֹת חוֹזְרִים שֶׁל עֵיר –

רחל פרץ

פְּלָגוֹת עַכְבְּרוּשִׁים נְסוֹת מִן הַמְצָר שֶׁבִין הַקִּיר לַפְּאֵת מְזֻרָן,
חוֹפְרוֹת טְלָפִים בְּשִׁמְיָכָה, לוֹפְתוֹת סִיבִים, עוֹקְרוֹת מִהַנְּמָר הַחוּם
אֶת כָּל עֵינָיו וְצַפְרָנָיו וְשִׁפוּלֵי בְטָנוֹ הַעֲצָלִים וְהַלְּאָה הַלְּאָה
בְּצַפְצוּף גְּבוּהָ אֶל הַעֲמָק הַמְרָצֵף, שׁוֹרְטוֹת אֶת נִמְשֵׁי הַגְּלָאס בְּחִרְיָקָה,
וּמִי זֶה שֵׁם לוֹחֵץ אֶת הַיְדִית שֶׁל דְּלַת הַכְּנִיסָה, אֲנִי הַיִּלְד הָעֵרֶבִי,
תְּנִי אֲנִי מוֹרִיד לָךְ זֶה מָה שֶׁמִּסְתִּיר הַשְּׁמֶשׁ, אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקָלִים –

הַקִּיסוֹס מִתְבַּהֵל אֶל תוֹךְ הַחֲדָר, חוֹפֵר בְּמִפְרָקֵי חֲרָגוֹל קִשְׁיָחִים בֵּין חֲרָכֵי הַתְּרִיס,
אֵז לַפְּחוֹת תְּגִידֵי מָה זֶה כָּאֵן כְּתוּב, זֶה אֲבָא שְׁלִי שֵׁם בְּשַׁעֲרֵי הַצֶּדֶק,
אֲנִי מִהַדְּקַת אֶת הַשְּׁקַע שֶׁל עֶרְפִי אֶל תוֹךְ הַכֵּר, מוֹדְדַת אֲזוּנִים,
תְּמִיד אֶפְשֶׁר שֶׁהִנְהִי הִזָּה נִמְרָח בְּעֵתוֹנִים, הֵיִינוּ כָּאֵן, אֵינָנוּ כָּאֵן,
מִיָּד נִשׁוּב אֶל הַחוּמוֹת, פְּחוֹת מִקִּילוּמֶטֶר אֹיֵרִי –

הַחֶשֶׁךְ גּוֹאֵה בַּחֲדָר בְּגָלִים שֶׁל לִקְרִישׁ.
גּוֹפֵךְ כָּלוּ כָּאֵן מִתְנַדְּנֵד כְּמוֹ עֶפְרוֹן בֵּין אֲגוּדֵל לְאַצְבַּע שֶׁל קוֹסְמִים.
זוֹ אַחִיצַת עֵינַיִם. אַחֲזִי בְּמַעֲבָה הַיַּעַר שֶׁנִּתְנָה לָךְ סִבְתָּא כְּנִדּוּנִיָּה בְּלִי חֶפְהָ.
לַפְּחוֹת הַדְּקִי אֶת קֶצֶה שׁוּלְיוֹ מִתַּחַת לִירְכָה. תְּהוּם רַבָּה מְאֹד דוֹאֵה בַּחֲדָר,
הַכֹּל הוֹלֵךְ וּמִתְרוֹמֵם בֵּין הַסְּפִירוֹת,
מִגְבַּת שֶׁשְׁכַּחְתִּי לְהָרִים, יוֹלִיסָס, מִשְׁקַפִּי, עֵקְבוֹתִי, הַיִּלְד
מִהֶבֱהָ אֵלַי, תְּשִׁירֵי לִי שִׁיר עֶרֶשׁ אַחוֹתִי,
אִמּוֹ גּוֹרְרַת אֶת דְּרָכָה אֵלָיו, אֲנִי שׁוֹמַעַת,
הוּא לֹא מְשִׁיב דְּבָר, גַּם לֹא הָרוּחַ, וְלֹא דְבָר אַחֵר –

אֲנִי הוֹפְכַת אַרְבוֹת עֵינַי, אוֹרְבַת לְאֹיֵר, מְרַקַחַת נִיקוּטִין תּוֹסֶסֶת לִי בְּעֵמֶק הַקְּנָה
הַמְּחַלֵּל בֵּין גְּרִיגֵרֵי הַדִּיּוֹנוֹת, אֵיזָה דִּיּוֹנוֹת, שֶׁל מְדָבֵר, וְאֵי הַיָּם, נִסְפָּג בְּאֶבֶן.
סוּרֵי נַחְמָה. הַלִּילָה לֹא נַחֲטֵף אוֹתָךְ לַשְּׁקַעֲרוּרִית הַבְּטָן.